

Rabbi Jay & Ilana
Kelman

Rabbi Dr. Benny Lau

Rabbi Adam Mintz

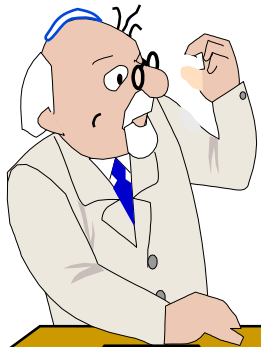
The Narrative of Sefer Tehillim

According to the Contextual Interpretation

Online syllabus of 30 lectures

Lecture #13-#14

- Asaf's historical background: Continuity from the 1st to the 2nd Temple period
- Eicha ↔ Asaf
- Yeshaya 40-66 ↔ Asaf
- Asaf tells his personal story & philosophy
- Summary of Asaf collections in Books II-III

The Book of Psalms
Interpretation &
Teachings

www.tehillim.org.il

Beni Gesundheit

Beni.gesundheit@tehillim.org.il

Ariye Bar Tov, Susan Suna, Audrey Samuels

A1+A2
50.
73-83

Continue L13.
complex,
A2 challenge

Introductory Note: "Leitwort"

גזירה שווה כגילוי מילתא

שמות י"ב, ח: ואָכלוּ אֶת הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צְלִי אֵשׁ וּמִצּוֹת עַל מֵרִים יֹאכְלֶהוּ:

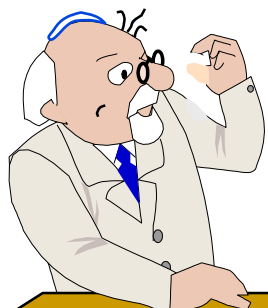
Shmot 12, 8: they shall eat the meat during the night, roasted over fire, eat it with matzot and **bitter herbs**.

שמות א', יג-יד: וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפֶרֶךְ: וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעֵבֶדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר

Shmot 1, 13-14: ...And they ^{וּבְלִבָּנֵיהֶם} **embittered** their lives with hard labor...

בראשית מ"ט, ט, כב-כג: בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עָלֵי שׁוּר: וַיִּמְרְרוּ וְרַבּוֹ וַיִּשְׁטְמֶהוּ בְּעַלֵי חֲצִים:

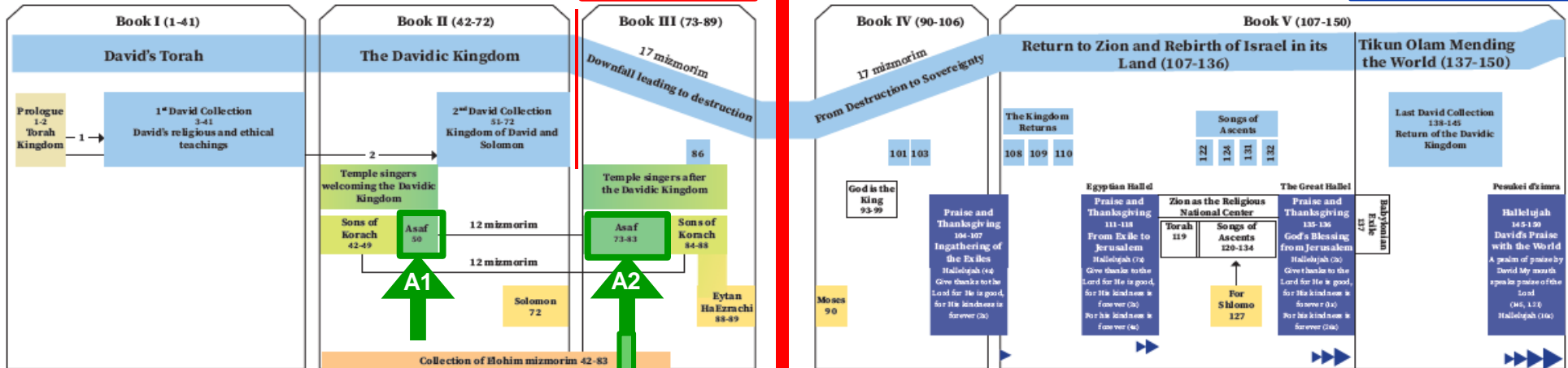
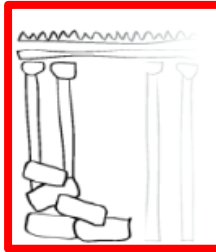
Bereshit 49, 22-23: People made his life **bitter** and attacked him; expert bowmen despised him.

Introductory note

Leitwort

Collections of Asaf in Tehillim (& Chronicles)

Syllabus for Asaf 1 (50) + 2 (73-83)

- 12 mizmorim
- Messages x 12
- Language of Asaf
- History of Asaf
- Contextuality – “A collection”
- Intertextuality
- Location of A1 + A2

93,1   96,1-9   105,   106,   132, 8
 10-13   1-15   1,46

Deutero-asafitic Psalms
 1 Chronicles 16, 8-36
 = Asaf singers (4-7, 37-42)

2 Chronicles
 5, 4-14;
 6, 41

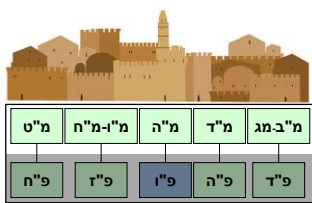
תהלים ק"ו, א: הללו יה הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו:
 106, 1: Halleluya. Give thanks to the Lord for He is good, for His kindness endures forever

Book 2 (42-72)

Book 3 (73-89)

Korach 1 (42-49) **Asaf 1 (50)** **David 2 D2 (51-72)**

Asaf 2 (73-83) **Korach 2 (84-88)** **(89)**

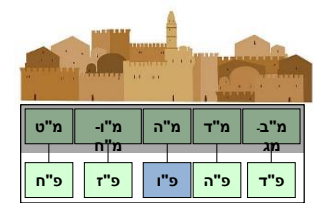
50

51 **Frame of D2** **72**

A1 50
50, 23

→ Prologue for Asaf 2 →

A2 73-83

86

- 101-103
- 108-110
- 120-134
- 138-145
- 93
- 96
- 105
- 106
- 132

מגילת איכה

איכה א', ז: זכרה ירושלם...

כל מחמדיה אשר היו מימי **קדם** בנפל עמה ביד צר ואין עוזר לה איכה ב', יז: עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו אשר צוה מימי **קדם** איכה ה', כא: **השיבנו** ה' אליך ונשובה חדש **מינו** כקדם:

תהלים ע"ד, ב.יב: זכר עדתך קנית **קדם** גאלת שבט נחלתך הר ציון זה שכנת בו... ואלהים מלכי **מקדם** תהלים ע"ז, ו-ז: חשבתי ימים **מקדם** שנות עולמים: אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי: תהלים ע"ז, יב: אזכור מעללי יה כי אזכרה **מקדם** פלאך: תהלים ע"ח, ב: אפתחה במשל פי אביעה חידות מני **קדם**: תהלים פ', ד.ח.כ: אלהים **השיבנו** והאר פניך ונושעה... אלהים צבאות **השיבנו** והאר פניך ונושעה: ה' אלהים צבאות **השיבנו** האר פניך ונושעה:

תהלים נ', ג: יבא אלהינו ואל יחרש **אש** לפניו **תאכל** ויכבידו נשערה מאד: תהלים ע"ח, סג: בחוריו **אכלה אש** ובתולתיו לא הולל: איכה ב', ג: גדע בחרי אף כל קרן ישראל השיב אויב ימינו מפני אויב ויבער ביעקב **כאש** להבה **אכלה סביב** איכה ד', יא: פלה ה' את חמתו שפך חרון אפו ויצת **אש** בציון ויטויה: **ותאכל** יסודותיה:

תהלים ע"ד, ב.יב: זכר עדתך קנית **קדם**... ואלהים מלכי **מקדם** ע"ז, ו: חשבתי ימים **מקדם** שנות עולמים: ע"ז, יב: כי אזכרה **מקדם** פלאך: ע"ח, ב: אביעה חידות מני **קדם**: איכה א', ז: זכרה ירושלם... כל מחמדיה אשר היו מימי **קדם**... בצע אמרתו אשר צוה מימי **קדם** איכה ב', יז: עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו אשר צוה מימי **קדם** איכה ה', כא: **השיבנו** ה' אליך ונשובה חדש **מינו** כקדם:

תהלים ע"ד, ט: שלחו באש מקדשך **לארץ חללו** משכן שמך: איכה ב', ב: בלע אדני ולא חמל את כל נאות יעקב הרס בעברתו מבצרי בת יהודה הגיע **לארץ חללו** ממלכה ושריה:

תהלים ע"ד, ט: שלחו באש מקדשך **לארץ חללו** משכן שמך: איכה ב', ב: בלע אדני ולא חמל את כל נאות יעקב הרס בעברתו מבצרי בת יהודה הגיע **לארץ חללו** ממלכה ושריה:

תהלים ע"ד, יא: עד מתי אלהים יחרף צר ויחרף צר שמך **תשיב ידך וימינה** איכה ב', ג: **השיב** אחור **מינו** מפני **אויב**

תהלים ע"ד, יא: עד מתי אלהים יחרף צר ויחרף צר שמך **תשיב ידך וימינה** איכה ב', ג: **השיב** אחור **מינו** מפני **אויב**

תהלים ע"ה, ט: כי כוס ביד ישתו כל רשעי ארץ: איכה ד', כא: שישי אדום... עליך תעבר **כוס** ותתערי

תהלים ע"ז, ח: **הלעולמים** זנח אדני... איכה ג', לא: כי לא **זנח** לעולם **אדני**:

תהלים ע"ח, טו: מזמור לאסף אלהים **באז גוים** בנחלתך טמאו את היכל **קדשך** שמו את ירושלם לעיים: איכה א', י: ידו פרש צר על כל מחמדיה כי **ראתה גוים** באז **מקדשה** אשר צויתה לא יבאו בקהל לך

תהלים ע"ח, טו: מזמור לאסף אלהים **באז גוים** בנחלתך טמאו את היכל **קדשך** שמו את ירושלם לעיים: איכה א', י: ידו פרש צר על כל מחמדיה כי **ראתה גוים** באז **מקדשה** אשר צויתה לא יבאו בקהל לך

תהלים פ"ד, ח.כ.ה (ה'): אלהים (צבאות) **השיבנו** האר פניך ונושעה: איכה ה', כא: **השיבנו** ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם

תהלים פ"ג, ט: **כאש תבער** יער **להבה** תלהט הרים: איכה ב', ג: גדע בחרי אף כל קרן ישראל השיב אויב ימינו מפני אויב ויבער ביעקב **כאש להבה** אכלה סביב: איכה א', יב: ב' טו: לוא **אלקים כל** **עברי דרך**... ספקו עליך **כל** **עברי דרך**

תהלים פ"ג, ט: **כאש תבער** יער **להבה** תלהט הרים: איכה ב', ג: גדע בחרי אף כל קרן ישראל השיב אויב ימינו מפני אויב ויבער ביעקב **כאש להבה** אכלה סביב: איכה א', יב: ב' טו: לוא **אלקים כל** **עברי דרך**... ספקו עליך **כל** **עברי דרך**

בית שני

עזרא ג', י-יד: ויסדו הבנים את היכל ה' ויעמידו הכהנים **מלבשים** **בחצרות** **והלויים** בני **אסף** **במצלותים** **להלל את ה'** על ידי דויד מלך ישראל: ויענו **בהלל** **ובהודות לה'** כי טוב כי לעולם חסדו על ישראל וכל העם הריעו תרועה גדולה **בהלל לה'** על הוסד בית ה': ורבים מהכהנים **והלויים** וראשי האבות הזקנים אשר ראו את הבית הראשון ב'יסדו זה הבית בעיניהם בכים בקול גדול ורבים בתרועה בשמחה להרים קול: ואין העם מפירים קול תרועת השמחה לקול בכי העם כי העם מריעים תרועה גדולה והקול נשמע עד למרחוק: נחמיה י"ב, מה-מו: וישמרו משמרת הטהרה והמשררים והשערים כמצות דויד שלמה בנו: כי בימי דויד **ואסף** **מקדם** ראשי המשררים ושיר תהלה והדות לאלהים:

עזרא ג', י-יד: ויסדו הבנים את היכל ה' ויעמידו הכהנים **מלבשים** **בחצרות** **והלויים** בני **אסף** **במצלותים** **להלל את ה'** על ידי דויד מלך ישראל: ויענו **בהלל** **ובהודות לה'** כי טוב כי לעולם חסדו על ישראל וכל העם הריעו תרועה גדולה **בהלל לה'** על הוסד בית ה': ורבים מהכהנים **והלויים** וראשי האבות הזקנים אשר ראו את הבית הראשון ב'יסדו זה הבית בעיניהם בכים בקול גדול ורבים בתרועה בשמחה להרים קול: ואין העם מפירים קול תרועת השמחה לקול בכי העם כי העם מריעים תרועה גדולה והקול נשמע עד למרחוק: נחמיה י"ב, מה-מו: וישמרו משמרת הטהרה והמשררים והשערים כמצות דויד שלמה בנו: כי בימי דויד **ואסף** **מקדם** ראשי המשררים ושיר תהלה והדות לאלהים:

ישעיה

דברי הימים ב ה', יב-יג: והלויים המשררים לכלם **לאסף** להימן לידתון ולבניהם ולאחיהם **מלבשים** בויץ במצלתיים ובגבליים וכנרות עמדים מזרח למזבח ועממם כהנים למאה ועשרים מחצרים **בחצרות**: ויהי כאחד למחצרים ולמשררים להשמיע קול אחד להלל ולהדות לה' וכהרים קול **בחצרות** ובמצלתיים ובכלי השיר ובהלל לה' כי טוב כי לעולם חסדו והבית מלא ענן בית ה':

<p>תהלים נ"ט: וקראני ביום צרה ואחלצך ותכבדני</p> <p>ישעיהו מ"ג, כ- כא: תכבדני חית השדה תנים ובנות יענה כי נתתי במדבר מים נהרות בישומן להשקות עמי בחירי: עם זו יצרתי לי תהלותי יספור:</p>	<p>תהלים ע"ג, ד, כה, כח: כי אין מרצבות למותם... חפצתי בארץ... ואני קרבת אליהם לי טוב...</p> <p>ישעיהו נ"ח, ב-ו: ודעת דרכי יחפצון... קרבת אליהם יחפצון... הלא זה צום אבחרהו פתח מרצבות רשע הטר אגדות מוטה ושלח רצוצים חפשיים וכל מוטה תנתקו:</p>	<p>תהלים ע"ה, ט: כוס ביד ה' מלא מסך יגד מזנה אה שמריה מצו ישתה כל רשעי ארץ:</p> <p>ישעיה נ"א, יז: התעוררי התעוררי קומי ירושלם אשר שתית מיד ה' את פוס חמתו את קבעת פוס התרעלה שתי מצית:</p>	<p>תהלים ע"ז, י: בהשכח חנות אל אם קפץ באף רחמי סלה:</p> <p>ישעיה מ"ט, יט-טו: כי נחם ה' עמו ועניו רחם: ותאמר ציון עזבני ה' ואדני שכחני: התשכח אשה עולה מרחם בן בטנה גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחתי:</p>	<p>תהלים ע"ז, כ: ביום דרפך ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נדעו:</p> <p>ישעיה מ"ג, טז: כה אמר ה' הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה:</p>	<p>תהלים ע"ח, טו, כ: יבקע צרים במדבר... הן הפנה צור יזובו מים... (=ק"ה, מא: פתח צור יזובו מים...)</p> <p>ישעיה מ"ח, כ: צאו מבבל ברחו מפשדים... ולא צמאו בחרבות הולכים מים מצור הזיל למו יבקע צור יזובו מים:</p>	<p>תהלים ע"ח, ד: לא נכחד מבניהם לדור אחרון מספרים תהלות ה' תהלים ע"ט, יג: ואנחנו עמך וצאן מרעיתך נודה לך לעולם לדור ודור נספר תהלתך: (ק"ב, כב)</p> <p>ישעיהו מ"ג, י: והמה מרו רוח קדשו ויהפך להם לאויב הוא נלחם בס:</p>	<p>תהלים ע"ח, מ: כמה מרוהו במדבר יעצבוהו בשימון:</p> <p>ישעיהו ס"ג, י: והמה מרו רוח קדשו ויהפך להם לאויב הוא נלחם בס:</p>	<p>תהלים ע"ח, כג: ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח ישעיהו מ"ה, ח: הרעיפו שמים ממעל ישחקים יזלו צדק תפתח ארץ ויפרו ישע וידקה תצמיח יחד אני ה' בראתי:</p>	<p>תהלים ע"ח, ד: ע"ט, יג: לדור אחרון מספרים תהלות ה'... לדור ודור נספר תהלתך</p> <p>ישעיה מ"ג, כא: עם זו יצרתי לי תהלותי יספור:</p>	<p>תהלים פ"ט: אלהים צבאות שוב נא הבט משמים וראה ופקד גפן זאת ישעיהו ס"ג, ט: הבט משמים וראה מזבל קדשך ותפארתך איה קנאתך וגבורתך המון מעיד ורחמיך אלי התאפקו</p>
--	---	--	---	---	---	---	---	--	---	---

בית שני

עזרא ג', י-יד: ויסדו הבנים את היכל ה' ויעמידו הכהנים **מלבשים** **בחצרות** והלויים בני **אסף** במצלתיים להלל את ה' על ידי דויד מלך ישראל: ויענו **בהלל** ובהודות לה' כי טוב כי לעולם חסדו על ישראל וכל העם הריעו תרועה גדולה **בהלל** לה' על הוסד בית ה': ורבים מהכהנים והלויים וראשי האבות הזקנים אשר ראו את הבית הראשון ביסדו זה הבית בעיניהם בכים בקול גדול ורבים בתרועה בשמחה להרים קול: ואין העם מכירים קול תרועת השמחה לקול בכי העם כי העם מריעים תרועה גדולה והקול נשמע עד למרחוק:

נחמיה י"ב, מה-מו: וישמרו משמרת אלהיהם ומשמרת הטהרה והמשררים והשערים כמצות דויד שלמה בנו: כי בימי דויד ואסף **מקדם** ראשי המשררים ושיר תהלה והדות לאלהים:

לְאָסֶף (ע"ג-פ"ג)

פ"ב, א.ח: אלהים נצב
 בעדת אל ... קומה
 אלהים שפטה הארץ

ע"ז כא: נחית כצאן
 פיד משה ואהרן: עמך
 ע"ח, ע-עב: פדוד ...
 לדעות פיערק ...
 ע"ט, יג: ואנחנו עמך
 וצאן מרעיתך

ע"ד, ב.כב: זכר
 עדתך קנית קדם ...
 קומה אלהים

שחת (נ"ז-נ"ט ⇔ ע"ה)

ע"ח, לב.לח: בכל זאת חטאו עוד ... והוא רחום יכפר עון
 ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו:

ע"ט, ו.ח.ט: שפך חמתך אל הגוים ... אל תזכר לנו עונת
 ראשנים מהר יקדמונו רחמך ... והצילנו וכפר על חטאתינו

א לשלמה
 ב אלהים משפטיך למלך תן
 ג ידיו עמך בצדק
 ד ישאו הרים שלום לעם
 ה ישפט עבדי עם יושבי לבני אביון
 ו יראוך עם שמש
 ז ירד כמטר על גז
 ח יפרח בימיו צדיק
 ט ירד מים עד ים
 י לפניו יקרעו ציאים
 יא מלכי תרשיש ואיים
 יב מלכי שבא וסבא
 יג ישתחוו לו כל מלכים
 יד כי יציל אביון משוע
 טו יחס על דל ואביון
 יז מתוך ומחמס יגאל נפשם
 יח יחיה ויתן לו מזהב שבא
 יט כל היום
 כ יהי פסת בר בארץ
 כא ירעש כלבנון פרו
 כב יהי שמו לעולם
 כג ויתברכו בו
 כד ברוך ה' אלהים אלהי ישראל
 כה וברוך שם כבודו לעולם
 כו אמן ואמן
 כז כלו תפלות דוד בן ישי:

א וצדקתך לבן מלך:
 ב וענייך במשפט:
 ג וגבעות בצדקה:
 ד וידכא עושק:
 ה ולפני ירח דור דורים:
 ו כרביבים זרזיף ארץ:
 ז ורב שלום עד בלי ירח:
 ח ומנהר עד אפסי ארץ:
 ט ואיביו עפר ילחנו:
 י מנחה ישיבו
 יא אשכר יקריבו:
 יב כל גוים יעבדוהו:
 יג ועני ואין עזר לו:
 יד ונפשות אביונים יושיע:
 טו וייקר דמם בעיניו:
 יז ויתפלל בעדו תמיד
 יח יברכנהו:
 יט בראש הרים
 כ ויצו מעיר כעשב הארץ:
 כא לפני שמש יבין שמו
 כב כל גוים יאשרוהו:
 כג עשה נפלאות לבדו:
 כד וימלא כבודו את כל הארץ

1-2. Truly **God** is **good** to Israel, to those pure of heart. **But as for me...**

28. **But as for me,** nearness to **God** is **good** for me...

א מזמור לאסף
 ב אף טוב לישראל אלהים
 ג ואני כמעט נטויו נטיו רגלי
 ד כי קנאתי בהוללים
 ה כי אין חרצבות למוותם
 ו בעמל אנוש אינמו
 ז לכן ענקתמו גאווה
 ח יצא מחלב עינמו
 ט ימיקו וידברו ברע
 י שתו בשמים פיהם
 יא לכן ישיב ישוב עמו הלים
 יב ואמרו איכה ידע אל
 יג הנה אלה רשעים
 יד אף ריק זכיתי לבבי
 טו ואהי נגוע כל היום
 טז אם אמרתי אספרה כמו
 יז ואחשבה לדעת זאת
 יח עד אבוא אל מקדשי אל
 יט אף בחלקות תשית למו
 כ איך היו לשמה כרגע
 כא כחלום מהקיץ אדני
 כב כי יתחמץ לבבי
 כג ואני בער ולא אדע
 כד ואני תמיד עמך
 כה בעצתך תנחני
 כו מי לי בשמים
 כז כלה שארי ולבבי
 כח כי הנה רחקיך יאבדו
 כט ואני קרבת אלהים לי טוב
 לספר כל מלאכותיך:

א לברי לבב:
 ב כאין שפכה שפכו אשרי:
 ג שלום רשעים אראה:
 ד ובריא אולם:
 ה ועם אדם לא ינגעו:
 ו יעטף שית חמס למו:
 ז עברו משכיות לבב:
 ח עשק ממרום ידברו:
 ט ולשונם תהלך בארץ:
 י ומי מלא ימצו למו:
 יא ויש דעה בעליון:
 יב ושלו עולם השגו חיל:
 יג וארחץ בנקיון כפי:
 יד ותוכחתי לבקרים:
 טו הנה דור בניך בגדתי:
 טז עמל היא הוא בעיני:
 יז אבינה לאחרייתם:
 יח הפלתם למשואות:
 יט ספו תמו מן בלהות:
 כ בעיר צלמם תבזה:
 כא וכליותי אשתונן:
 כב בהמות הייתי עמך:
 כג אחזת ביד ימיני:
 כד ואחר כבוד תקחני:
 כה ועמך לא חפצתי בארץ:
 כו צור לבבי וחלקי אלהים לעולם:
 כז הצמתה כל זונה ממך:
 כח שתי באדני ה' (א-להים) מחסי

א	למנצח אל תשחת מזמור לאסף שיר:
ב	הוֹדִינוּ לַךְ אֱלֹהִים הוֹדִינוּ וְקִרֹב שְׁמֶךָ סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ:
ג	כִּי אֶקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט:
ד	נִמְגִים אֶרֶץ וְכָל יֹשְׁבֶיהָ אֲנֹכִי תִכְנַתִּי עֲמוּדֶיהָ סֶלָה:
ה	אֲמַרְתִּי לְהוֹלִלִים אֵל תְּהִלּוּ וְלִרְשָׁעִים אֵל תִּרְיֹמוּ קָרְן:
ו	אֵל תִּרְיֹמוּ לְמָרוֹם קַרְנֵכֶם תִּדְבְּרוּ בְצֹאֵר עֵתֶךָ:
ז	כִּי לֹא מִמוּצָא וּמִמַּעֲרָב וְלֹא מִמִּדְבַר הַרִים:
ח	כִּי אֱלֹהִים שֹׁפֵט זֶה יִשְׁפִיל זֶה יָרִים:
ט	כִּי כֹס בְּיַד ה' וַיִּין חֲמַר מֵלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַר מִזֶּה:
י	אֶךָ שְׁמַרְיָה יִמְצוּ וְאֲנִי אֶגִּיד לְעָלָם אֲזַמְרָה לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב:
יא	וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדַּע תִּרְוַמְמֵנָה קַרְנוֹת צַדִּיק:

5. I say to the arrogant: Deal not arrogantly.
 And to the wicked: **Do not raise up a horn.**
 6. **Do not raise your horn** on high, do not speak
 with your fat neck.
 ...
 11. And **all the horns of the wicked** I will cut off;
the horns of the righteous will be raised up.

תהלים ע"ה, ה.ו.יא: וְלִרְשָׁעִים אֵל תִּרְיֹמוּ קָרְן... אֵל תִּרְיֹמוּ
 לְמָרוֹם קַרְנֵכֶם... וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדַּע תִּרְוַמְמֵנָה קַרְנוֹת צַדִּיק

דברי הימים א כ"ה, ה-ו: כָּל אֱלֹהֵי בָנִים לְהִימָן חֲזָה
 הַמֶּלֶךְ בְּדַבְרֵי הָאֱלֹהִים לְהָרִים קָרְן... אֶסֶף וַיְדוּתוּן וַהִימָן

תהלים ע"ה, ד-ו.ח.יא: נִמְגִים אֶרֶץ וְכָל יֹשְׁבֶיהָ
 אֲנֹכִי תִכְנַתִּי עֲמוּדֶיהָ סֶלָה... וְלִרְשָׁעִים אֵל
 תִּרְיֹמוּ קָרְן... אֵל תִּרְיֹמוּ לְמָרוֹם קַרְנֵכֶם
 תִּדְבְּרוּ בְצֹאֵר עֵתֶךָ... זֶה יִשְׁפִיל וְזֶה יָרִים...
 וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדַּע תִּרְוַמְמֵנָה קַרְנוֹת צַדִּיק

שמואל א ב', א-י: וּתְתַפְּלֵל חֲנָה... רָמָה קַרְנֵי בַה'...
 אֵל תִּרְבּוּ תִדְבְּרוּ גְבוּהָ גְבוּהָ יֵצֵא עֵתֶךָ מִפִּיכֶם... ה'
 מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר מִשְׁפִּיל אֶף מְרוֹמָם... מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים
 אֲבִיוֹן... כִּי לֹא מִצִּקֵי אֶרֶץ וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תִּבֵּל...
 וְרְשָׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ... וַיִּתֵּן עֹז לְמַלְכוֹ וַיִּרֶם קָרְן מְשִׁיחוֹ

ע"ז-ע"ח: קינת המשורר במלכות יהודה על חורבן מלכות ישראל

מלכות דוד

אפרים	מנשה	בנימין	יוסף
ס', ט = ק"ח, ט: לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי יהודה מחקקי:	ס', ט = ק"ח, ט: לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי יהודה מחקקי:	ס"ח, כח: שם בגימון צעיר רדם שרי יהודה רגמתם שרי זבלון שרי נפתלי:	ע"ז, טז: גאלת בזרוע עמד בני יעקב ויוסף סלה:
ע"ת, ט.ט.טז: בני אפרים נושקי רומי קשת הפכו ביום קרב... וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר:	פ', ג: לפני אפרים ובגימון ומנשה עוררה את גבורתך ולכה לישיעתה לנו:	פ', ג: לפני אפרים ובגימון ומנשה עוררה את גבורתך ולכה לישיעתה לנו:	ע"ת, טז: וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר: פ', ב-ג: רעה ישראל האזינה נהג כצאן יוסף ישב הכרובים הופיעה: לפני אפרים ובגימון ומנשה עוררה את גבורתך ולכה לישיעתה לנו:
פ', ג: לפני אפרים ובגימון ומנשה עוררה את גבורתך ולכה לישיעתה לנו:			פ"א, ו: עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע: ק"ה, יז: שלח לפניהם איש לעבד נמכר יוסף:

ע"ז, א-ח: למנצח על ידותון לאסף מזמור: קולי אל אלהים ואצעקה קולי אל אלהים והאזין אלי: ביום צרתי אדני דרשתי ידי לילה נגרה ולא תפוג מאנה הנחנח נפשי: אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי סלה: אחזת שמרות עיני נפעמתי ולא אדבר: חשבתי ימים מקדם שנות עולמים: אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי: הלעולמים יזנח אדני ולא יסיף לרצות עוד:

77, 1-8: For the conductor for Yedutun, a song of/by Asaf. I raise my voice to God, and cry out; I raise my voice to God, and He listens to me. On the day of my distress, I beseeched the Lord; my wound oozes/eyes streamed at night and without cease; my soul refuses to be comforted. I remember God and I stir; I speak until my spirit becomes faint, Selah. You held fast my eyelids; I am agitated and cannot speak. I think of days of yore, years of long ago. I remember my song at night; I meditate with my heart and my spirit searches. "Will the Lord forsake [me] forever and will He never again find favor ?"

ע"ז-ע"ח: קינת המשורר במלכות יהודה על חורבן מלכות ישראל

מלכות דוד

Intertextuality

תהלים ע"ז, ג-ד: ביום צרתי אדני דרשתי ידי לילה נגרה ולא תפוג **מאנה הנחם** נפשי: אזכרה אלהים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי סלה

ירמיה ל"א, יד-טז: כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה **מאנה להנחם** על בניה כי איננו: כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם ה' ושבנו מארץ אויב: ויש תקוה לאחריתך נאם ה' ושבנו בנים לגבולם:

בראשית ל"ז, לד-לה: ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים: ויקמו כל בניו וכל בנתיו לנחמו **וימאן להתנחם** ויאמר כי ארד אל בני אבלי שאלה ויבך אתו אביו

בית ראשון

ע"ז, ג

77, 3

בית שני

Tehillim 77, 3-4:

On the day of my distress, I beseeched the Lord; my wound oozes/eyes streamed at night and without cease; my soul **refuses to be comforted**. I remember God and I stir; I speak until my spirit becomes faint, Selah.

Jeremiah 31, 14-16:

Thus says the Lord: A voice is heard in Ramah, Lamentation and bitter weeping, Rachel is weeping for her children; She **refuses to be comforted** for her children, because they are no more. Thus says the Lord; Refrain your voice from weeping and your eyes from tears; for your work shall be rewarded, says the Lord, and they shall come back from the land of the enemy. And there is hope for your future, says the Lord; and your children will return to their own borders.

Genesis 37, 34-35:

He tore his robes in grief and put on sackcloth and mourned for his son many days. All his sons and daughters tried to comfort him, but he **refused to be comforted** and he said, "I will go down to the grave mourning for my son".

הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָרְךָ:	טו	אַתָּה הָאֵל עֹשֶׂה פֶלֶא
בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סְלָה:	טז	גָּאֲלֵת בְּזְרוּעַ עַמְךָ
רְאוּךָ מַיִם יַחֲלִילוּ אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: ...	יז	רְאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים
וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ:	כ	בַּיָּם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים

15 You are the Almighty Who works wonders, You proclaimed Your strength among the peoples. 16 With Your arm, You redeemed Your people, the sons of Yaakov and Yosef, Selah. 17 The waters saw You God, the waters saw You and were frightened, and the waters of the deep trembled. ... 20 Your way was through the sea, and Your path in the mighty waters. Your footprints left no trace.

תהלים צ"א, טו: עמו אנכי בצרה

Mizmor 91, 15: I am with him in distress...

כְּהוֹשַׁעַת מְאֹמֶר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם. נִקְוֶב וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם. כֵּן הוֹשַׁע נָא:

You saved with the declaration, “I shall bring you forth”. Which may be interpreted “I shall be brought forth with you”, so save now.

(א) למצנע על ידיתו ויתנו לאסף מזמור:	(א) משכיל לאסף
(ב) קולי אל אלהים ואצעה קולי אל אלהים והאזין אלי:	(ב) האינה עמי תורת
(ג) ביום צרתי אדני דרשתי יי לילה נגרה ולא תמו מאנה הנחם נפשי:	(ג) אמתה במשל פי
(ד) ואזרה אלהים ואהמיה אשיחה ותעשפו רוחי סלה:	(ד) אשר שמענו ונדעם
(ה) אחות שמרות עמי נפעמתי ולא אדבר:	(ה) לא נכחד מבניהם
(ו) ושמחתי ימים מקדם שנות עולמים:	(ו) תהלות ה' ועוזו
(ז) ואזרה נגיניו בלילה עם לבשי אשיחה והנפש רוחי:	(ז) ויקם עדות בעקב
(ח) הלעזלמים ינח אדני ולא יסוף לרצות עוז:	(ח) אשר צוה את אבותיו
(ט) האמס לצנח חסדו גמר אמר לדר ודר:	(ט) למען ידעו דור אחיו בנים ילדו יקמו ויספרו לבניהם:
(י) הלשכח חיות לא אם קפץ באף רחמי סלה:	(י) וישמו באלהים כסלם
(יא) ואמר חלתי היא שנות ימינו עליון:	(יא) ומצותיו יגלו:
(יב) אוכיר אפזר מעללי ה' כי אזרה מקדם פלאך:	(יא) ולא יהיו פאבותם
(יג) והגיתי בכל פלעך ובצליותיך אשיחה:	(יב) דור לא הכין לבו
(יד) אלהים בקדש דרכך מי אל גדול באלהים:	(יג) בני אמרים נושקי רומי
(טו) אתה האל עשה פלא הדעת בעמים עפך:	(יד) לא שמרו ברית אלהים
(טז) אלת ברוץ עמד בני יעקב ויסף סלה:	(טו) וישפחו עליותיו
(יז) ראוד מים אלהים ראוד מים יחילו אף ירגזו תהמות:	(טז) נגד אבותם עשה פלא
(יח) זרמו מים עבות קול נגנו שחקים אף חציצת יתהלכו:	(יז) בקע ים ויעבירם
(יט) קול רעמד בגלגל האירו ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ:	(יח) וינחם בענן יומם
(כ) בים דרכך ושבידך ושבידך במים רבים ועקבותיך לא נדעו:	(יט) יבקע צרים במדבר
(כא) נחית כצאן עמד ביד משה ואהרן:	(כ) ויצא נזלים מסלע
	(כא) ויסימו עוד לחטא לו
	(כב) וינסו אל בלבבם
	(כג) וידברו באלהים אמרו
	(כד) הן הפה צור ויזבו מים
	(כה) הגם לחם ויכלת
	(כז) לכן שמע ה' ויתעבר
	(כח) גם אף עלה בישראל:

(א) משכיל לאסף	(א) מי לא האמינו באלהים
(ב) האינה עמי תורת	(ב) ויצו שחקים מפעל
(ג) אמתה במשל פי	(ג) וימטר עליהם מן האכל
(ד) אשר שמענו ונדעם	(ד) לחם אבירים אכל איש
(ה) לא נכחד מבניהם	(ה) יסע קדים בשמים
(ו) תהלות ה' ועוזו	(ו) וימטר עליהם כפצפר שאר
(ז) ויקם עדות בעקב	(ז) ויפל בקרב מחנהו
(ח) אשר צוה את אבותיו	(ח) ויאכלו וישבעו מאד
(ט) למען ידעו דור אחיו בנים ילדו יקמו ויספרו לבניהם:	(ט) לא זרו מתאותם עוד אכלם במיהם:
(י) וישמו באלהים כסלם	(י) ואף אלהים עלה בהם
(יא) ומצותיו יגלו:	(יא) ובחורי ישראל הכריעו:
(יא) ולא יהיו פאבותם	(יא) בכל זאת חסאו עוד
(יב) דור לא הכין לבו	(יא) ויכל בהבל ימיהם
(יג) בני אמרים נושקי רומי	(יא) אם הרגם ודרשוהו
(יד) לא שמרו ברית אלהים	(יא) ויזכרו כי אלהים צורם
(טו) וישפחו עליותיו	(יא) ויתפוחו במיהם
(טז) נגד אבותם עשה פלא	(יא) ולבם לא נכוז עמו
(יז) בקע ים ויעבירם	(יא) והוא רחום יכפר עון
(יח) וינחם בענן יומם	(יא) והרבה להשיב אפו
(יט) יבקע צרים במדבר	(יא) ויזכר כי בשר הפה
(כ) ויצא נזלים מסלע	(יא) כמה ימרוהו במדבר
(כא) ויסימו עוד לחטא לו	(יא) וישבו וינסו אל
(כב) וינסו אל בלבבם	(יא) לא זכרו את ידו
(כג) וידברו באלהים אמרו	(יא) אשר שם במצרים אותותיו
(כד) הן הפה צור ויזבו מים	(יא) ונזליתם בל ושתיון:
(כה) הגם לחם ויכלת	(יא) וישלח בהם ערב ויאכלם
(כז) לכן שמע ה' ויתעבר	(יא) ויתן לחסיל יבולם
(כח) גם אף עלה בישראל:	(יא) יהרג בברד יגפנם

(א) משכיל לאסף	(א) מי לא האמינו באלהים
(ב) האינה עמי תורת	(ב) ויצו שחקים מפעל
(ג) אמתה במשל פי	(ג) וימטר עליהם מן האכל
(ד) אשר שמענו ונדעם	(ד) לחם אבירים אכל איש
(ה) לא נכחד מבניהם	(ה) יסע קדים בשמים
(ו) תהלות ה' ועוזו	(ו) וימטר עליהם כפצפר שאר
(ז) ויקם עדות בעקב	(ז) ויפל בקרב מחנהו
(ח) אשר צוה את אבותיו	(ח) ויאכלו וישבעו מאד
(ט) למען ידעו דור אחיו בנים ילדו יקמו ויספרו לבניהם:	(ט) לא זרו מתאותם עוד אכלם במיהם:
(י) וישמו באלהים כסלם	(י) ואף אלהים עלה בהם
(יא) ומצותיו יגלו:	(יא) ובחורי ישראל הכריעו:
(יא) ולא יהיו פאבותם	(יא) בכל זאת חסאו עוד
(יב) דור לא הכין לבו	(יא) ויכל בהבל ימיהם
(יג) בני אמרים נושקי רומי	(יא) אם הרגם ודרשוהו
(יד) לא שמרו ברית אלהים	(יא) ויזכרו כי אלהים צורם
(טו) וישפחו עליותיו	(יא) ויתפוחו במיהם
(טז) נגד אבותם עשה פלא	(יא) ולבם לא נכוז עמו
(יז) בקע ים ויעבירם	(יא) והוא רחום יכפר עון
(יח) וינחם בענן יומם	(יא) והרבה להשיב אפו
(יט) יבקע צרים במדבר	(יא) ויזכר כי בשר הפה
(כ) ויצא נזלים מסלע	(יא) כמה ימרוהו במדבר
(כא) ויסימו עוד לחטא לו	(יא) וישבו וינסו אל
(כב) וינסו אל בלבבם	(יא) לא זכרו את ידו
(כג) וידברו באלהים אמרו	(יא) אשר שם במצרים אותותיו
(כד) הן הפה צור ויזבו מים	(יא) ונזליתם בל ושתיון:
(כה) הגם לחם ויכלת	(יא) וישלח בהם ערב ויאכלם
(כז) לכן שמע ה' ויתעבר	(יא) ויתן לחסיל יבולם
(כח) גם אף עלה בישראל:	(יא) יהרג בברד יגפנם

(א) משכיל לאסף	(א) מי לא האמינו באלהים
(ב) האינה עמי תורת	(ב) ויצו שחקים מפעל
(ג) אמתה במשל פי	(ג) וימטר עליהם מן האכל
(ד) אשר שמענו ונדעם	(ד) לחם אבירים אכל איש
(ה) לא נכחד מבניהם	(ה) יסע קדים בשמים
(ו) תהלות ה' ועוזו	(ו) וימטר עליהם כפצפר שאר
(ז) ויקם עדות בעקב	(ז) ויפל בקרב מחנהו
(ח) אשר צוה את אבותיו	(ח) ויאכלו וישבעו מאד
(ט) למען ידעו דור אחיו בנים ילדו יקמו ויספרו לבניהם:	(ט) לא זרו מתאותם עוד אכלם במיהם:
(י) וישמו באלהים כסלם	(י) ואף אלהים עלה בהם
(יא) ומצותיו יגלו:	(יא) ובחורי ישראל הכריעו:
(יא) ולא יהיו פאבותם	(יא) בכל זאת חסאו עוד
(יב) דור לא הכין לבו	(יא) ויכל בהבל ימיהם
(יג) בני אמרים נושקי רומי	(יא) אם הרגם ודרשוהו
(יד) לא שמרו ברית אלהים	(יא) ויזכרו כי אלהים צורם
(טו) וישפחו עליותיו	(יא) ויתפוחו במיהם
(טז) נגד אבותם עשה פלא	(יא) ולבם לא נכוז עמו
(יז) בקע ים ויעבירם	(יא) והוא רחום יכפר עון
(יח) וינחם בענן יומם	(יא) והרבה להשיב אפו
(יט) יבקע צרים במדבר	(יא) ויזכר כי בשר הפה
(כ) ויצא נזלים מסלע	(יא) כמה ימרוהו במדבר
(כא) ויסימו עוד לחטא לו	(יא) וישבו וינסו אל
(כב) וינסו אל בלבבם	(יא) לא זכרו את ידו
(כג) וידברו באלהים אמרו	(יא) אשר שם במצרים אותותיו
(כד) הן הפה צור ויזבו מים	(יא) ונזליתם בל ושתיון:
(כה) הגם לחם ויכלת	(יא) וישלח בהם ערב ויאכלם
(כז) לכן שמע ה' ויתעבר	(יא) ויתן לחסיל יבולם
(כח) גם אף עלה בישראל:	(יא) יהרג בברד יגפנם

ע"ח תבנית ע"ח ע"ט

ע"ח תבנית ע"ח ע"ט

ע"ח, ד: לא נכחד מבניהם לדור אחרון מספרים תהלות ה' ועוזו ונפלאותיו...

ישעיה מ"ג, כא: עם זו יצרת לי תהלתי יספרו:

ע"ט, יג: ואנחנו עמך וצאן מרעיתך נוזיה לך לעולם לדור ודור נספר תהלתך:

משה במדבר ← מלכות בית דוד בציון (אחרי חורבן מלכות ישראל) ← ישראל אחרי הגלות

קידושין ל' ע"א: לפיכך נקראו ראשונים סופרים - שהיו סופרים כל האותיות שבתורה שהיו אומרים... 'והוא רחום יכפר עון' (ע"ח, לח) - חציו דפסוקים.

מזמור ע"ח – מרכז של מזמורי אסף ושל כל ספר תהלים

ק"ז-ק"ח
107-150

ק"ז, ח.טו.כא.כד.לא:

יָדוּ לַה' חֲסִדוֹ

וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם:

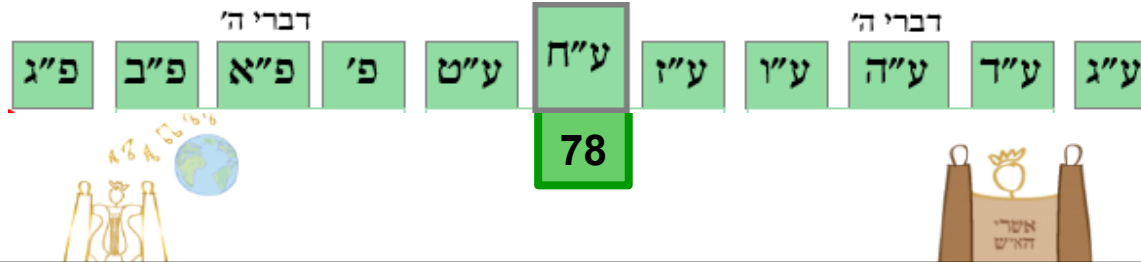
Let them give thanks unto the Lord for his mercy, and for his wonderful works to the children of men

קמ"ה, ו:

וְעֲזֹזֶיךָ נִרְאִיתִיךָ יְאֹמְרוּ

וְגִדּוּלְתֶךָ אֲסַפְּרָנָה:

And men will speak of the might of Your tremendous acts and I will tell of Your greatness

א'
1

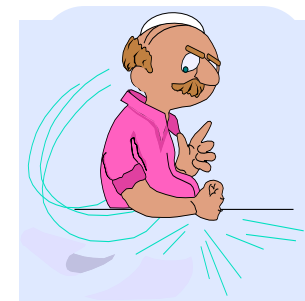
א', ב: כי אם
בתורת ה' חפצו
ובתורתו יהגה
יומם ולילה:

But whose desire is in the Torah of the Lord and in His/his Torah he meditates day and night.

(א) משכיל לאסף האזינה עמי תורתִי הטו אזנכם לאמרי פי... (ד) לא נכחד מבניהם לדור אחרון מספרים תהלות ה' ועזוזו ונפלאותיו אשר עשה... (ה) ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל אשר צוה את אבותינו להודיעם לבניהם: (ו) למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקמו ויספרו לבניהם: ... (י) לא שמרו ברית אלהים ובתורתו מאנו ללכת: (יא) וישכחו עלילותיו ונפלאותיו אשר הראם:

1. A contemplation by Asaf: Listen my people to my Torah (teaching/instruction). Incline your ears to what I say. ... 4. We will not hide it from their children, telling the coming generation of the praises of the Lord and His might and His wonders which He performed. ... 5. And He established a precept Yaakov, and He set a Torah/imparted a teaching in Israel which He commanded our forefathers to make known to their children. 6. So that the generation to come, children yet to be born, might know and tell their own children. ... 10. They did not keep the covenant of God and they refused to follow His Torah/his law/ instruction. 11. They forgot His deeds and His wonders which He showed them.

מדרש תהלים ע"ח: משכיל לאסף האזינה עמי תורתִי הטו אזנכם לאמרי פי... לא כרת הקדוש ברוך הוא ברית עם ישראל אלא בשביל התורה... שלא יאמר לך אדם אין מזמורות תורה אלא תורה הם

מזמור ע"ט

"ע"
ט
79

א	מזמור לאסף	אלהים באו גוים בנחלתך
ב	טמאו את היכל קדשך	שמו את ירושלם לעינים:
ג	נתנו את נבלת עבדיך	מאכל לעוף השמים
ד	בשר חסידיך לחיתו ארץ:	
ה	שפכו דמם כמים	סביבות ירושלם ואין קובר:
ו	היינו חרפה לשכנינו	לעג וקלס לסביבותינו:
ז	עד מה ה' תאנף לנצח	תבער כמו אש קנאתך:
ח	שפך חמתך אל הגוים	אשר לא ידעוך
ט	ועל ממלכות	אשר בשמך לא קראו:
י	כי אכל את יעקב	ואת נוהו השמו:
יא	אל תזכר לנו עונות ראשנים	מהר יקדמונו רחמיך
יב	כי דלונו מאד:	
יג	עזרנו אלהי ישענו	ועל דבר כבוד שמך
יד	והצילנו וכפר על חטאתינו	למען שמך:
יז	למה יאמרו הגוים	איה אלהיהם
יח	ידע בגיים בגוים לעינינו	נקמת דם עבדיך השפוך:
יט	תבוא לפניך אנקת אסיר	כגדל זרועך הותר בני תמותה:
כ	והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם חרפתם אשר חרפוך אדני:	וצאן מרעיתך
כא	ואנחנו עמך	לדר ודר נספר תהלתך:
כב	נודה לך לעולם	

קינה על החורבן

בקשה להצלה ולעונש לאויבים

בקשה לכפרה

ישועת ישראל לעיני הגוים

סיפור תהילת ה'

באו גוים בנחלתך

מאכל לעוף השמים

שפכו דמם כמים

היינו חרפה לשכנינו

שפך חמתך אל הגוים

ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו

כי אכל את יעקב

עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך:

למה יאמרו הגוים איה אלהיהם יודע בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך:

תבוא לפניך אנקת אסיר

והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם חרפתם אשר חרפוך אדני:

קשרים עם ספרים אחרים

ישעיה מ"ג, כא: עם זו יצרת לי **תהלתי יספרי**:

ירמיה כ"ו, י"ח (מיכה ג', יב): מיכה המורשתי היה נבא בימי חזקיהו מלך יהודה ויאמר אל כל עם יהודה לאמר לה אמר ה' צבאות ציון שדה תחרש וירושלים עיים תהיה והר הבית לבמות יער:

תהלים ע"ט, א: שמו **את ירושלם לעינים**

תהלים ע"ט, ב: נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידיך לחיתו ארץ:

דברים כ"ח, כו: והיתה נבלתך למאכל לכל עוף השמים ולבהמת הארץ ואין מקריד (≡ ירמיה ז', לג; ט"ז, ד; ל"ד, כ)

תהלים ע"ט, ז-ו: שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו: כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו:

ירמיה י"א, י: שבו על עונות אבותם הראשנים אשר מאנו לשמוע את דברי

תהלים ע"ט, ט: והצילנו וכפר על חטאתינו... למה יאמרו

דברים ל"ב, מג: והיתה הרנינו גוים עמו כי דם

סמיכות המזמור בספר תהלים

ע"ח, ד: לא נכחד מבניהם לדרו אחרון **מספרים תהלות** ה' ועזוזו ונפלאותיו א

ע"ט, יג: לדר ודר **נספר תהלתך**

ע"ח, עא-עב: ויבחר בידו עבדו ויקהו ממלאת צאן... **לרעות ביעקב עמו** ובישראל נחלתו: ויעם כתם לבבו...

ע"ט, א.ב.יג: אלהים באו גוים בנחלתך... נתנו את נבלת עבדיך... כי אכל את יעקב... ואנחנו עמך וצאן מרעיתך

ע"ח, כה-כט: לחם אבירים אכל איש... יע קדים בשמים... וימטר עליהם קער שאר וקחול ימים עוף כנף... ויאכלו וישבעו מאד ותאונם יבא להם:

ע"ט, ב: נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים

ע"ח, יג-יד: בקע ים ויעבירו ויצב מים כמו נד: וינחם בעון יומם וכל הלילה באור אש:

ע"ט, ט.י.ח.ט: שפך חמתך אל הגוים... אל תזכר לנו עונות ראשנים מהר יקדמונו רחמיך... והצילנו וכפר על חטאתינו

ע"ח, לב.לח: בכל זאת חטאו עוד... והוא רחום וכפר עון ולא ישיחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו:

ע"ט, יג: ואנחנו עמך וצאן מרעיתך נודה

ע"ח, ג.ד.ו: ואבותינו ספרו לנו: לא נכחד מבניהם לדרו אחרון מספרים

מזמור פ'

א	לְמַנְצַח אֶל שְׁשִׁימֵ עֵדוּת לְאַסֵּף מִזְמוֹר:	
ב	רַעַה יִשְׂרָאֵל הָאֲזִינָה	נִהַג כְּצֹאן יוֹסֵף
	יֹשֵׁב הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה:	
ג	לִפְנֵי אֶפְרַיִם וּבְנֵימֵן וּמְנַשֶּׁה	עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרַתְךָ
	וּלְכָה לִישַׁעְתָּה לָנוּ:	
ד	אֱלֹהִים הַשִּׁיבֵנוּ	וְהָאֵר פְּנִיךָ וְנוֹשְׁעָה:
ה	ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת	עַד מֵתִי עֲשֵׂנָת בַּתְּפִלַּת עַמְּךָ:
ו	הָאֲכַלְתֶּם לֶחֶם דַּמְעָה	וּתְשַׁקְמוּ בְדַמְעוֹת שְׁלִישׁ:
ז	תְּשִׁימוּנוּ מִדּוֹן לְשִׁכְנֵינוּ	וְאִיבֵינוּ יִלְעָגוּ לָמוֹ:
ח	אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנוּ	וְהָאֵר פְּנִיךָ וְנוֹשְׁעָה:
ט	גִּפּוֹן מִמְצָרִים תִּסִּיעַ	תִּגְרֹשׁ גּוֹיִם וּתְטַעֵה:
י	פְּנִית לִפְנֵיהַּ וּתְשַׁרֵּשׁ שְׂרָשִׁיָּה	וּתְמַלֵּא אֶרֶץ:
יא	כֶּסֶף הָרִים צִלָּה	וְעִנְפֵיהָ אֶרְזֵי אֵל:
יב	תִּשְׁלַח קִצְרֵיהָ עַד יָם	וְאֵל נֶהַר יוֹנְקוֹתֶיהָ:
יג	לְמָה פָּרַצְתְּ גְּדָרֶיהָ	וְאֵרוּהָ כָּל עֲבָרֵי דֶרֶךְ:
יד	יְכַרְסֶמֶנָּה חֲזִיר מִיַּעַר	וְזִיז שְׂדֵי יִרְעֶנָּה:
טו	אֱלֹהִים צְבָאוֹת שׁוּב נָא	הִבַּט מִשְׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גִּפּוֹן
	זֹאת:	
טז	וְכִנָּה אֲשֶׁר נָטְעָה יְמִינְךָ	וְעַל בֶּן אֲמִצְתָּה לָךְ:
יז	שְׂרָפָה בְּאֵשׁ כְּסוּחָה	מִגַּעַרְת פְּנִיךָ יֵאבְדוּ:
יח	תְּהִי יְדֶךָ עַל אִישׁ יְמִינְךָ	עַל בֶּן אָדָם אֲמִצְת לָךְ:
יט	וְלֹא נִסּוּג מִמֶּךָ	תַּחֲיֵנוּ וּבִשְׁמֶךָ נִקְרָא:
כ	ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנוּ	הָאֵר פְּנִיךָ וְנוֹשְׁעָה:

א מזמור לאסף
 ב אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ
 ג מציון מכלל יפי
 ד יבא אלהינו
 ה אש לפניו תאכל
 ו יקרא אל השמים מעל
 ז אספו לי חסידי
 ח ויגידו שמים צדקו
 ט שמעה עמי ואדברה
 י אלהים אלהיך אנכי:
 יא לא על זבחיך אוכיחך
 יב לא אקח מביתך פר
 יג כי לי כל חיתו יער
 יד ידעתי כל עוף הרים
 טו אם ארעב לא אמר לך
 טז האוכל בשר אבירים
 יז זבח לאלהים תודה
 יח ויקראני ביום צרה
 יט ולרשע אמר אלהים
 כ ותשא בריתי עלי פיך:
 כא ואתה שגאת מוסר
 כב אם ראית גנב ותרוץ עמו
 כג פיך שלחת ברעה
 כד תשב באחיקך תדבר
 כה אלה עשית והחרשתי
 כו אוכיחך ואערכה לעיניך:
 כז בינו נא זאת שכחי אלוה
 כח זבח תודה יכבדני
 כט ממזרח שמש עד מבוא:
 ל אלהים הופיע:
 מא ואל יחרש
 מב וסביביו נשערה מאד:
 מג ואל הארץ לדין עמו:
 מד כרתי בריתי עלי זבח:
 מה כי אלהים שפט הוא סלה:
 מו ישראל ואעידה בך
 מז ועולתיך לנגדי תמיד:
 מח ממכלאתיך עתודים:
 מא בהמות בהררי אלף:
 מאז וזיז שדי עמדי:
 מאב כי לי תבל ומלאה:
 מאג ודם עתודים אשתה:
 מאד ושלם לעליון נדריך:
 מאה אמלצה ותכבדני:
 מאא מה לך לספר חקי
 מאב ותשלך דברי אחריי:
 מאג ועם מנאפים חלקך:
 מאד ולשונך תצמיד מרמה:
 מאה בבן אמך תתן דפי:
 מאא דמית היות אהיה כמוך
 מאב פן אטרף ואין מציל:
 מאג ושם דרך אראנו בישע אלהים:

א למנצח על הגתית לאסף:
 ב הרנינו לאלהים עוזנו
 ג שאו זמרה ותנו תף
 ד תקעו בחדש שופר
 ה כי חק לישראל הוא
 ו עדות ביהוסף שמו
 ז שפת לא ידעתי אשמע:
 ח הסירותי מסבל שכמו
 ט אבחנוך על מי מריבה סלה:
 י שמע עמי ואעידה בך
 יא לא יהיה בך אל זר
 יב אנכי ה' אלהיך
 יג הרחב פיך ואמלאהו:
 יד ולא שמע עמי לקולי
 יה ואשלחהו בשרירות לבם
 יז לו עמי שמע לי
 יח כמעט אויביהם אכניע
 יט משנאי ה' יכחשו לו
 כ ואכילהו מחלב חטה
 כא הריעו לאלהי יעקב:
 כב כנור נעים עם נבל:
 כג בכסה ליוזם חגנו:
 כד משפט לאלהי יעקב:
 כה בצאתו על ארץ מצרים
 כו כפיו מדוד תעברנה:
 כז אענך בסתר רעם
 כח אבחנוך על מי מריבה סלה:
 כט ישראל אם תשמע לי:
 ל ולא תשתחוה לאל נכר:
 לא המעלך מארץ מצרים
 לאב הרחב פיך ואמלאהו:
 לאג ולא שמע עמי לקולי
 לאד וישראל לא אבה לי:
 לאה ילכו במועצותיהם:
 לאו ישראל בדרך יהלכו:
 לאא ועל צריהם אשיב ידי:
 לאב ויהי עתם לעולם:
 לאג וימצור דבש אשביעך:
 לאד ויאכילהו מחלב חטה

צ"א, טו: יקראני ואענהו
 עמו אנכי בצרה
 אמלצהו ואכבדהו:

א מזמור לאסף
 אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפט:
 ב עד מתי תשפטו עול ופני רשעים תשאו סלה:
 ג שפטו דל ויתום עני ורש הצדיקו:
 ד פלטו דל ואביון מיד רשעים הצילו:
 ה לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו
 ומוטו כל מוסדי ארץ:
 ו אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם:
 ז אכן כאדם תמותון וכאחד השרים תפלו:
 ח קומה אלהים שפטה הארץ כי אתה תנחל בכל הגוים:

א משכיל לאסף ...
 ב זכר עדתך קנית קדם גאלת שבת נחלתך...
 ד שאגו צרריך בקרב מועדך שמו אותתם אתות: ...
 ו עד מתי אלהים יחרף צר ינאץ אויב שמך לנצח:
 יא למה תשיב ירך וימינך מקרב חוקך חיקך כלה:
 יב ואלהים מלכי מקדם פעל ישועות בקרב הארץ: ...
 כא אל ישב דך נכלם עני ואביון יהללו שמך:
 כב קומה אלהים ריבה ריבך זכר חרפתך מני נבל כל היזם:
 כג אל תשכח קול צרריך שאון קמיר עלה תמיד:

פ"ב, א-ד.ח: בקרב אלהים ישפט: עד מתי תשפטו עול...שפטו דל ויתום עני ורש הצדיקו: פלטו דל ואביון מיד רשעים הצילו... קומה אלהים שפטה הארץ כי אתה תנחל בכל הגוים:

ע"ב, א-ב.יא-יז: לשלמה אלהים משפטיך למלך תן וצדקתך לבן מלך: דין עמך בצדק וענייך במשפט... ישפט עני עם יושיע לבני אביון... כל גוים יעבדוהו: כי יציל אביון משוע ועני ואין עזר לו: חס על דל ואביון ונפשות אביונים יושיע... ויתברכו בו כל גוים: אשרוהו:

ע"ט - חורבן והתקווה באו גוים בנחלתך פ"א אם ישראל ישמע בקול ה' - ה' ישמרם פ"ב - משפט ה' באלהי הגוים כי אתה תנחל בכל הגוים: פ"ג - משפט ה' בעמים הרשעים וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ:

Universal Tikkun Olam Future

National Destruction Past

א שיר מזמור לאסף:
 ב אלהים אל דמי לך
 ג כי הנה אויביך יהמיון
 ד על עמך יערימו סוד
 ה אמרו לנו ונכחידם מגוי
 ו כי נועצו לב יחדו
 ז אהלי אדום וישמעאלים
 ח גבל ועמון ועמלק
 ט גם אשור נלוה עמם
 י עשה להם כמדיון
 יא נשמדו בעין דאר
 יב שיתמו נדיבמו כערב וכזאב
 יג אשר אמרו נירשה לנו
 יד אלהי שיתמו כגלגל
 טו כאש תבער יער
 טז כן תרדפם בסערך
 יז מלא פניהם קלון
 יח יבשו ויבהלו עדי עד
 יט וידעו כי אתה שמך ה' לבדך

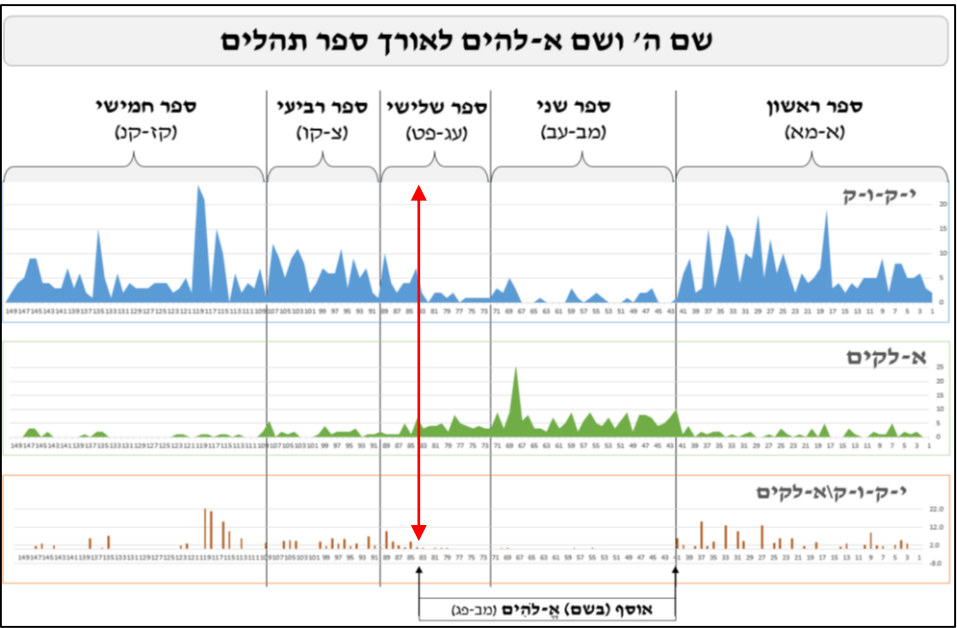
רשעת האויבים
להשמדת ישראל

עונש האויבים
ולבסוף תיקונם

אמרו לנו ונכחידם
מגוי ולא יזכר שם
ישראל עוד

ויבקשו שמך

שמך ה' לבדך

שם ה' ושם א-להים לאורך ספר תהלים

סמיכות המזמור בספר תהלים

- נ.ג.ה.טז.יז.כא: יבא אלהינו ואל יחרש... אספו לי חסידי **כרתי בריתי עלי זבח... ותשא בריתי עלי פיך**: ואתה **שנאת מוסר**... אלה עשית **והחרשתי דמית** היות אהיה כמוך
- פ.ג.טו.יז: **כאש תבער יער**: ו**כלהבה תלהט** הרים... ו**יבקשו שמך ה'**:
- פ.ג.ח: גבל ועמון ועמלק **פלשת** עם **ישבי צור**:
- פ.ג.ב.י: הנה **פלשת** ו**צור** עם כוש זה ילד שם:
- פ.ג.יח.יט: **כי הנה אויביך** יהמיון... יבשו ויבהלו עדי עד ויחפרו ויאבדו: וידעו כי אתה **שמך ה' לבדך** עליון על כל הארץ:
- פ.ג.ב.ג.ו: אלהים אל דמי לך אל **תחרש**... ומשנאיך נשאו ראש... **עליך ברית יכרתו**:
- ק.י.יז.יח: תפתח ארץ ותבלע דתן ותכס על עדת אבירם: ותבער **אש** בעדתם **להבה תלהט** רשעים:
- צ.ב.ב.י: טוב להדות לה' ולזמר לשמך עליון... **כי הנה אויביך ה'** **כי הנה אויביך יאבדו**...

Summary

- Asaf's historical background: Continuity from the 1st to the 2nd Temple period
- Eicha ⇔ Asaf
- Yeshaya 40-66 ⇔ Asaf
- Asaf tells his personal story & philosophy
- Summary of Asaf collections in Books II-III

www.tehillim.org.il

Beni.gesundheit@tehillim.org.il

5 mizmorim/week
acc/t plan of 929

of
lecture

Syllabus of 30 lectures (zoom, live, save on www.tehillim.org.il)

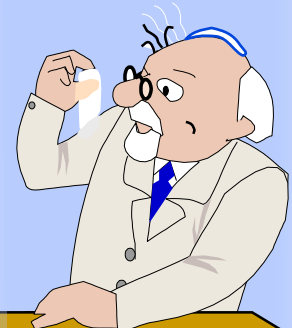
5	1	Contextual Interpretation of Tehillim; Prologue (1-2)
10	2	<u>The structure of Book I (1-41); Unit I (3-14) and 8 as its center</u>
15	3	Unit II (Mizmorim 15-24) and 19 as its center
20	4	Mizmor 18 and II Shmuel 22
25	5	Unit III (Mizmorim 25-34)
30	6	Unit IV (Mizmorim 35-41)
35	7	Mizmor 40 and its intertextuality
40	8	<u>Structure & Story of Books II-III</u>
45	9	Mizmor 47 and Context in 42-49
50	10	Mizmor 51
55	11	Mizmor 50 - prologue for 51 and Collection D2 (51-72)
60	12	Collection D2 and Mizmor 72
65	13	Asaf collections (50, 73-83) - Center of A2 (77-79)
70	14	A2 (73-83) & its intertextuality Mizmor 73
75	15	2nd Bnei Korach collection (84-88) and 89 at the end
80	16	<u>Structure & Story of Book IV - opening with Mizmor 90</u>
85	17	Mizmor 92
90	18	Mizmorim 95-100
95	19	Mizmor 102
100	20	Mizmorim 105-107 - transition from Book IV-V
105	21	<u>Structure & Story of Book V</u>
110	22	Mizmor 107 - structure & context
115	23	Mizmorim 111-112, comparison to Mizmorim 1-119
120	24	Egyptian Hallel (113-118) and the Great Hallel (135-136)
125	25	Mizmor 119 - structure and context
130	26	Mizmorim 120-134 Shirei Hamaalot: Structure & Story
135	27	Mizmor 137 and the last David collection (138-145)
140	28	Mizmor 145 and Pesukei deZimra (146-150)
145	29	Summary - Tehillim as a religious journey
150	30	

Psalms 1-150

85 + 89

The Book of Psalms
Interpretation &
Teachings

30 lectures

Online

www.tehillim.org.il